

Kartoffelavl i ålegræs ved Flensborg Fjord

Hvem opnår den største høst af ålegræskartofler?

Det dansk-tyske Interreg-projekt "Blumen bauen Brücken – Blomster bygger broer" vil gerne invitere til en helt særlig konkurrence: Vi leder efter de hobbygartnere, der høster flest kartofler dyrket i ålegræs. Det kan naturligvis også være foreninger, børnehaver, skoler el. lign., som ønsker at prøve noget nyt og lære mere om ålegræs.

Det er meget nemt at være med: I har et højbed eller lignende, og dér planter i kartofler i ålegræs – og med lidt held og snilde kan I opnå den største høst blandt alle deltagerne omkring Flensborg Fjord. **Der vanker spændende præmier til vinderne.**

Hvorfor ålegræs?

Ålegræs, som i dette tilfælde med en korrekt term kaldes "opskyl" (fordi det flyder på havoverfladen og skylles op på strandbredden og indeholder ålegræs og alger), er i mange år traditionelt blevet blandet med muldjord indenfor landbruget, især i nærheden af kysterne. Den ofte meget hårde jord i grænseområdet kan på den måde løsnes op og blødgøres vha. denne blanding. Algerne i opskyllet fungerer i den forbindelse som en meget drøj og hurtigtvirkende gødning, mens ålegræsset tjener som substrat og løsner jorden op.

Men ålegræs er også alsidigt anvendeligt i andre sammenhænge på grund af dets egenskaber – det mugner ikke, mider og andre skadedyr holder sig fra det, og det nedbrydes ikke særlig meget. Det har f. eks. længe været anvendt indenfor byggeri af huse i form af tagdækning eller isoleringsmateriale. På Læsø i Kattegat kan man stadig se fredede huse med ålegræstag. Men ålegræs kan også bruges som isoleringsmateriale til huse og har vist sig at være anvendeligt som fyldstof i puder og madrasser.

Med vores konkurrence ønsker vi at gøre folk i regionen omkring Flensborg Fjord og gæsterne opmærksomme på de mange fordele ved opskylmateriale, især inden for landbruget.

Sådan kan i være med

Der er ingen fast startdato for konkurrencen. Men vi har en høstdato, hvor resultatet vil blive præsenteret. Det skal tages i betragtning, at kartofler har brug for 80-120 dage, inden de kan høstes.

Start: I planter jeres kartofler afhængigt af det anbefalede tidspunktet for udplantning af den sort, i har valgt. Bemærk venligst det fastlagte høsttidspunkt.

Høst: 10.09.2022

Hvordan og hvorhenne skal kartoflerne plantes?

Med henblik på at have en énsartet reference, placeres max. 9 kartofler i en kasse eller et højbed med et areal på én kvadratmeter (f. eks. 1 x 1 meter), der er fyldt med opskyl.

Hvor meget opskyl/ålegræs I bruger til denne kvadratmeter, er op til jer; der er ikke noget rigtigt eller forkert – dog således, at bedet bør fyldes 30 cm højt med ålegræs/opskyl. I kan også prøve at fylde flere bede med forskellige mængder ålegræs.

Plant spiselige sorter, men brug gerne nogle, som I kender og kan lide. Vær opmærksom på sortens udplantningstidspunkt, dvs. den tid, kartoffelplanten skal bruge til (re)produktion af nye kartofler.

Det er bedst at tage kartofler, som allerede har en spireplante, og placere dem i opskyllet med spireplanten opad.

Hvor får man fat i ålegræs/opskyl?

Man finder ålegræs og opskyl langs Østersøens strande og kyster. Kristian Dittmann, indehaver af "Strand-Manufaktur" i Kappeln, har et insidertip: "Det bedste ålegræs findes ved høfder og stenmoler, nærmere betegnet på læsiden, dvs. den side, der vender væk fra vinden, hvor materialet for det meste er sort og 'fintskåret' i små bidder. Generelt bør man kigge efter det sorte ålegræs."

Meget vigtigt: Indsamling af opskyl bør i første omgang kun ske på offentlige strande, for at indsamle på private strande, skal ejeren spørges om lov.

I Danmark er det tilladt at indsamle naturprodukter i mindre mængder til privat brug. Hvis man har brug for større mængder så skal man kontakte kommunen, Naturstyrelsens lokale enhed eller kystdirektoratet og spørge om tilladelse.

Flere oplysninger om emnet har vi samlet under "Tips og tricks / spørgsmål og svar".

Hvem vinder?

Det gør den, som ved konkurrencens afslutning har høstet den største samlede volumen kartofler (i kilogram) på én kvadratmeter.

I den forbindelse har vi brug for jeres hjælp: Med fotos af høsten som bevis og en vægt vil vi ved konkurrencens afslutning afgøre, hvem der har opnået den største høst omkring Flensborg Fjord. Billederne indsendes senest **fredag d. 09. september 2022** til vores mailadresse info@bbbprojekt.eu.

Den **10. september 2022** inviteres vinderne til en afsluttende begivenhed i Flensborg. (Og bare rolig: Hvis man ikke kan komme, får man sin præmie alligevel.)

En rig ålegræskartofel-høst © Blomster bygger broer

Vi vil se, hvad der vokser frem!

Vi ville sætte stor pris på, hvis I kunne holde os opdateret om udviklingen af jeres ålegræskartofler. Og send også gerne indimellem billeder pr. mail til info@bbbprojekt.eu. Med jeres samtykke vil vi så offentliggøre fotomaterialet via vores kommunikationskanaler eller på vores hjemmeside.

Hvis I har en Instagram-konto, vil det glæde os, hvis I lægger billeder op med brug af hashtag [#bbbprojekt](https://www.instagram.com/hashtag/aaa) og [#ålegræskartofler](https://www.instagram.com/hashtag/aa) samt følge vores konto (@bbbprojekt.eu) for en re-follow.

Tilmelding? Sådan her:

Har I lyst til at være med? Så må I gerne tilmelde jer hos projektsekretariatet for "Blumen bauen Brücken – Blomster bygger broer", info@bbbprojekt.eu.

Har I spørgsmål? Så skriv til os på info@bbbprojekt.eu – eller ring på tlf. +49 461 85 29 87.

Tips & tricks

Spørgsmål & svar omkring ålegræs og opskyl

(En stor tak til Åse Ditlefsen Ferrão fra Sønderborg Kommune, Werner Kiwitt fra „artefact“, uddannelsescenteret for bæredygtig udvikling i Glücksburg, og Kristian Dittmann, ejeren af „Strand-Manufaktur“ i Kappeln, for deres ekspertviden og assistance)

Hvor kan man finde ålegræs?

Generelt findes ålegræs og opskyl på strande og kyster langs Østersøen. Kristian Dittmann (Strand-Manufaktur) har et insidertip: Det bedste ålegræs findes ved høfder (på læsiden, d. v. s. den side, der vender væk fra vinden). Generelt skal man primært kigge efter det sorte ålegræs. I Danmark er det tilladt at indsamle naturprodukter som opskyl i mindre mængder til privat brug. Hvis man har brug for større mængder så skal man kontakte kommunen, Naturstyrelsens lokale enhed eller kystdirektoratet og spørge om tilladelse. Mindre mængder defineres som den mængde man kan transportere uden hjælpemidler (en spand eller en pose gælder ikke som hjælpemidler i dette tilfælde).

Skal ålegræs tørres og afsaltes før brug?

Hverken eller – dog således, at det, hvis man har plads, er en god idé at sprede ålegræsset/opskyllet på sin havetilgang eller indkørsel. På den måde kan blandingen dryppe lidt af, hvis den ankommer til sit bestemmelsessted i meget våd tilstand. Men bortset fra dét kan opskylsblandingen ellers placeres direkte i højbedet. Saltindholdet i Østersøen er forholdsvis lavt, hvorfor opskyl ikke udgør en risiko for oversaltning af den jord, det placeres på. Et tip fra eksperten Werner Kiwitt: „Ældre materiale, der allerede er noget nedbrudt og blandet med alger og en smule sand, indeholder flere næringsstoffer end vasket og stadig frisk ålegræs.“

Hvor meget ålegræs/opskyl skal man bruge til en kvadratmeter beplantningsareal?

Kristian Dittmer fra "Strand-Manufaktur" har allerede haft en vellykket høst med en minimumsdybde på 10 cm opskyl, men vi anbefaler snarere mellem 25-30 cm.

En lav form for højbed

© Kristian Dittmann

Skal ålegræsset behandles på én eller anden måde, inden det anvendes til kartoffeldyrkning?

Werner Kiwitt og Kristian Dittmann kan sige følgende om dette: Jo mere 'fintskåret' opskyllet er, desto bedre er det egnet til kartoffelavl. Selv det ildelugtende ålegræs/opskyl kan anvendes, da det i sidste ende er algerne, som er årsag til den lidt bidende lugt.

Men til gengæld er opskyllet dérigenom også meget mere næringsrigt, hvilket gør det til den perfekte gødning til jeres kartofler.

Et tip fra eksperten: Opskyl er bedst i sin naturlige tilstand – muslinger, krabber osv. må gerne blive i blandingen, idet de er med til at gøde kartoflerne endnu mere.

Hvordan placeres læggekartoflerne bedst i ålegræsset?

Læggekartoflerne lægges i ålegræsset/opskyllet med skuddene opad og tildækkes. Der bør ligge et lag på minimum 5-10 cm over kartoflerne.

Hvor megen pasning kræver ålegræskartofler?

I længerevarende tørre perioder, f. eks. i de varme sommermåneder, bør kartoflerne vandes med jævne mellemrum. Kun når høsten er nært forestående, kan der vandes mere sparsomt. Generelt gælder: Vand planterne med påsat brusehoved og kun omkring kartoffeltoppens stilk, dvs. undgå at vande bladene.

Interreg
Deutschland - Danmark

Blomster Bauen Broer
Blumen Bygger Brücken

Fra og med hvornår kan man generelt begynde at høste kartoflerne?

Det kan man, så snart kartoffelplanten har blomstret. En anden indikator for det rigtige høsttidspunkt er, at kartoffelplantens top begynder at blive gul og sidenhen visner.

Vigtigt / Hvad siger ekspernten?

- Det er generelt tilladt at høste eller indsamle opskyl.
- Opskyl bør kun høstes på bade- og kurbadstrande.
- Opskyl bør kun høstes på strande mellem begyndelsen af foråret og begyndelsen af efteråret. Mellem efterårets begyndelse og foråret tjener opskyl som beskyttelse mod erosion fra vind og bølger.
- Små mængder opskyl kan høstes uden tilladelse; for større mængder skal man kontakte kommunen, Naturstyrelsens lokale enhed eller kystdirektoratet og spørge om tilladelse.

Yderligere kilder

Resultater fra ekspertkongres „Nutzung von Seegrass“ i marts 2015 i Barfußpark i Schwackendorf; Workshop om emneområdet ålegræskartofler ved Blumen bauen Brücken-Blomster bygger broer med Åse Ditlefsen Ferrão (Sønderborg Kommune), Kristian Dittmann ([Strand-Manuaktur](#), Kappeln) og Werner Kiwitt ([Artefact](#), Glücksburg).

Om projektet

„Blumen bauen Brücken – Blomster bygger broer“ er et grænseoverskridende haveudstillings- og turismeprojekt indenfor Interreg-programmet Deutschland-Danmark og finansieres af Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Projektparterne, Flensburg, Glücksburg, Aabenraa og Sønderborg Kommuner samt turistorganisationerne Destination Sønderjylland og Tourismus Agentur Flensburger Förde, sigter på at skabe en fælles dansk-tysk destination omkring Flensborg Fjord. Få mere at vide på www.bbbprojekt.eu.

Kontakt

Projektsekretariat „Blomster bygger broer“, Rathausplatz 1, 24937 Flensburg
Tlf. +49 461 85 29 87 – info@bbbprojekt.eu

Interreg
Deutschland - Danmark

